

Til nr. 9

Ad stk. 5

Efter ændringsforslaget kan der kun pålægges vidnepligt, hvis følgende fire betingelser er opfyldt:

- 1) der skal være tale om en alvorlig lovovertrædelse, som
- 2) efter loven kan medføre straf af fængsel i 4 år eller derover, og
- 3) vidneførelse må antages at have afgørende betydning for sagens opklaring, samt
- 4) hensynet til opklaringen overstiger hensynet til massemediernes behov for at kunne beskytte deres kilder.

Betingelse 2 udelukker, at der kan pålægges journalister m.v. vidnepligt i sager om mere almindelig kriminalitet (tyverier og en lang række andre berigelsesforbrydelser, brugstyverier, hærværk og mindre alvorlige voldsforbrydelser m.fl.). Efter flertallets opfattelse kan hensynet til opklaringen af sådanne lovovertrædelser ikke opveje den samfundsmæssige interesse i, at massemediernes kan beskytte deres anonyme kilder. Strafferammen »fængsel i 4 år eller derover« indebærer på den ene side en indskrænket adgang til at meddele vidnepligt i forhold til lovforslagets oprindelige bestemmelse. På den anden side sikres, at der ved grove forbrydelser som f.eks. grov vold og grov økonomisk kriminalitet m.v. fortsat vil kunne meddeles vidnepålæg, såfremt de øvrige betingelser er opfyldt.

Da en konkret overtrædelse af en straffelovs-paragraf med høj strafferamme imidlertid kan vær af bagatelagtig karakter, præciseres det i betingelse 1, at der herudover skal være tale om en lovovertrædelse, der konkret skal kunne karakteriseres som en alvorlig lovovertrædelse.

Dernæst er det en forudsætning, at vidneførelsen må antages at have afgørende betydning for sagens opklaring, jf. betingelse 3. Men i sager af denne karakter skal retten ikke kun vurdere oplysningernes betydning for sagens opklaring. Det må være en forudsætning for vidnepålæg, at hensynet til opklaringen klart overstiger massemediernes behov for at kunne beskytte deres kilder og altså klart overstiger den

samfundsmæssige interesse i denne gren af anonymitetsretten.

Ad stk. 6

Efter det foreslåede stk. 5 kan vidnepligt kun pålægges, hvis sagen angår en forbrydelse, hvor strafferammens maksimum er fængsel i 4 år eller derover. Hvis sagen angår brud på tavshedspligt i offentlig tjeneste eller hverv, vil der her efter normalt ikke kunne pålægges vidnepligt, da den normale strafferamme i straffelovens § 152 er bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder, og da straffen i særlig alvorlige tilfælde ikke kan overstige fængsel i 2 år.

Efter flertallets opfattelse kræver dette en tilføjelse, der træder i stedet for bestemmelsen i det oprindelige lovforslags § 172, stk. 6. Tavshedsbrud i offentlig tjeneste eller hverv kan bestå i, at den tavshedsforpligtede groft misbruger sin stilling og f.eks. udleverer oplysninger fra offentlige registre om menneskers privatliv eller om virksomheders driftshemmeligheder. I mangfoldige tilfælde har borgere og virksomheder m.v. en lovfæstet pligt til at indgive oplysninger til offentlige myndigheder, og der bør i videst muligt omfang være garantier imod, at sådanne oplysninger kommer uvedkommende i hænde eller uretmæssigt udleveres til offentligheden.

Det foreslås derfor i stk. 6, at vidnepligt kan pålægges, hvis sagen angår brud på tavshedspligt i offentlig tjeneste eller hverv. Men efter flertallets opfattelse bør der her kun være tale om en begrænset undtagelse fra hovedreglen om kildebeskyttelse. Det skal således dreje sig om et tavshedsbrud, der omfattes af straffelovens §§ 152–152 c. Brud på andre forskrifter om tavshedspligt kan således ikke medføre vidnepligt. »Almindelige« tavshedsbrud bør derimod ikke kunne føre til undtagelse fra kildebeskyttelsen, medmindre der ved misbrug af stilling eller hverv er udleveret oplysninger om menneskers privatliv eller virksomhedens driftshemmeligheder m.m., jf. ovenfor.

Bestemmelsen foreslås formuleret således, at brud på tavshedspligt ikke kan medføre ophævelse af kildebeskyttelse, hvis forfatteren eller kilden må antages at ville afdække forhold,